

САВЕЦКАЯ ВЕЛАРУСЬ

ВЫДАНЬНЕ ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ

ТРЕЦІ ГОД ВЫДАНЬНЯ.

Штодзенная газета.

№ 258 (663). Аўторак, 21-га лістапада 1922 г.

Падпісная плата—

Звычайна—350 р. льготна—250 р.

Плата за абвесткі—300 руб. за радок пятыгу.
Сьпешныя—на 50% даражэй.

Плата за публікацыю аб страце дакумантаў:

За 1 дакумант—500 руб.
кожны падатковы—200 руб.
кожны квітаны—100 руб.

Чырав. і ўтрыманьнем Соп. Забеспосі—дзяржа.
Падпіска і абвесткі прымаюцца у Контр-
агонцтве пры Дзяржаўным Выдавецтве.
(Менск, Петрапаўлаўская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
МЕНСК, Зыгарэйская, 97.

Тав. Сталін аб злучэньні Савецкіх рэспублік*).

На запытаньні карэспандэнта «Правды» аб злучэньні Савецкіх Рэспублік, т. Сталін даў васьмь яскравых тлумачэньняў.

Па чыёй ініцыятыве пачаўся рух за злучэньне незалежных рэспублік?

Ініцыятыва руху належыць самім рэспублікам. Яшчэ тры месяцы таму назад відавочныя кругі Закаўкаскіх рэспублік паставілі пытаньне аб стварэньні адзінага гаспадарчага фронту савецкіх сацыялістычных рэспублік і аб злучэньні іх у адну саюзную дзяржаву. Тады-жа было перанесена пытаньне на шырокія партыйныя сходы ў некаторых ваколіцах Азэрбэйджану, Грузіі і Армэніі. Як відаць з адпаведных пастановаў, пытаньне выклікала вялікі энтузіязм. Бадай адначасна, з гэтым было паднята пытаньне аб злучэньні на Украіне і Беларусі, якое таксама выклікала сярод партыйных кругоў вельмі прыхільныя адносіны. Гэта становішча казае аб жыццёвасьці руху і аб тым, што пытаньне аб злучэньні рэспублік паднята сьвечасна.

Чым выкліканы гэты рух, якія яго матывы?

Матывы гэтыя, галоўным чынам, гаспадарчыя. Дапамога сылянскай гаспадарчы, падняцьце прамысловасьці, налішчэньне сродкаў камунікацыі і сувязі, фінансавыя пытаньні, пытаньні аб канцэсіях і іншых эканамічных дагаворах, супольныя выступленьні на міжнародных рынках як пакупцы або прадаўцы тавараў,—такія пытаньні і выклікалі рух аб злучэньні Савецкіх рэспублік. Распарушэньне пэўнага гаспадарчага рэсурсу нашых рэспублік у вышкі грамадзянскай вайны, з аднаго боку, і адсутнасьць якога колечы сур'езнага прытоку замежнага капіталу, з другога боку, стварылі такія абставіны, пры якіх ніводная з нашых савецкіх рэспублік ня мае магчымасьці аднавіць сваю гаспадарку сваімі ўласнымі сіламі. Гэта становішча, галоўным чынам, адчуваецца цяпер, калі савецкія рэспублікі ў першы раз пасля ліквідацыі грамадзянскай вайны пачалі сур'езна разрашаць гаспадарчыя пытаньні. І вось тут, у ходзе працы, у першы раз угледзілі ўсе недахваткі аддзелных ізаляраваных натужнасьцяў паасобных рэспублік, угледзілі неабходнасьць злучэньня гэтых рэспублік, як адзіны пэўны шлях праўдзівай адбудовы прамысловасьці і сылянскай гаспадарчы. Але дзеля таго, каб сапраўды злучыць гаспадарчыя стараньні паасобных рэспублік аж да аб'яднаньня апошніх у адзіную гаспадарчую сувязь, треба стварыць адпаведныя саюзныя, па-

стаянны чынныя, органы, якія патрапяць пакіраваць гаспадарчае жыцьцё гэтых рэспублік па аднаму пэўнаму шляху. Вось дзеля чаго стараньні гаспадарчы і гандлёвыя кантракты гэтых рэспублік паміж сабою аказаліся цяпер нішчымі. Вось дзеля чаго рух за злучэньне рэспублік перарос гэтыя кантракты і паставіў пытаньне аб злучэньні рэспублік.

Ці лічыце вы гэту тэндэнцыю злучэньня зусім новым зьявішчам, або яна мае сваю гісторыю?

Рух у справе злучэньня незалежных рэспублік ня ёсьць нечаканым і «выбывала» новым. Ён мае сваю гісторыю. У сваім разьвіцьці гэты рух прайшоў ужо дзьве фазы і цяпер ступіў у трэцюю фазу. Першая фаза—гэта 1918—1921 г.г., паласа інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны, калі іставаньню рэспублік пагражала сьмяртэльная небяспека і калі яны, гэтыя рэспублікі, прымушаны былі аб'яднацца па вайсковай лініі дзеля таго, каб адбараніць сваё існаваньне. Гэта фаза закончылася вайсковым аб'яднаньнем, вайсковай сувяззю Савецкіх рэспублік. Другая фаза—гэта кавец 1921 і пачатак 1922 г.г., паласа Гэню і Гаагі, калі капіталістычныя дзяржавы Заходу, страцішы веру ў сілу інтэрвенцыі, спрабавалі дэбіцца прызнаваньня капіталістычнай уласнасьці ў Савецкіх рэспубліках, ужо не ў вайсковым парадку, а дыпламатычным, калі адзіны дыпламатычны фронт Савецкіх рэспублік зьявіўся тым нямінным сродкам, без якога немагчыма было ўтрыманьне проціў націску заходніх дзяржаў. На гэтым грунце паўстала відомая згоднасьць між незалежных сьброўскіх рэспублік з РСФСР, адбываюцца перад адчыньнем Гэнюс калі канфэрэнцыі, якую нельга назваць іначай, як дыпламатычным аб'яднаньнем савецкіх рэспублік. Так закончылася другая фаза, фаза дыпламатычнага саюзу нашых рэспублік. Цяпер рух аб'яднаньня нацыянальных рэспублік уступіў у трэцюю фазу, у фазу гаспадарчага злучэньня. Лёгка зразумець, што трэцяя фаза зьявіцца дзьве ранейшыя фазы руху аб'яднаньня.

Ці не вынікае з гэтага, што злучэньне рэспублік закончыцца агульным злучэньнем з Расеяй, зьліяньнем з ёю, як гэта ўчынілася з Далёка-Усходняй Рэспублікай?

Не, так ня мае быць! Паміж ДУР і пайманованымі вышэй нацыянальнымі рэспублікамі існуе прычына розніца: а) у той час, калі першая ства-

рылася штучна (буфер), з прычыны тактычнага характару (думалі, што буржуазна-дэмакратычная форма паслужыць пэўнай гарантыяй проціў імперыялістычных намераў Японіі і іншых дзяржаў), і зусім не па нацыянальных азнаках,—другія, наадварот, паўсталі, як натуральны вынік разьвіцьця адпаведных народнасьцяў, маючы сваёй базай, галоўным чынам, нацыянальную азнаку;

б) у той час, калі ДУР можна скасаваць, не зачэпляючы ніколі нацыянальных інтарэсаў большасьці яе насельнікаў (бо яны такія-жа расейцы, як і большасьць насельнікаў Расеі), скасаваньне нацыянальнасьці рэспублік зьяўляецца рэакцыянным абсурдам, які вымагае скасаваньня нерасейскіх нацыянальнасьцяў, іхняга абрусеньня, г. з., рэакцыянным доксіотэтам, што выклікае адказ нават з боку такой нечысьці расейскага патрыятызму, як чорнасоценец Шулгін.

Гэтым і тлумачыцца тое, што ДУР мае часаваньне, як толькі яна ўзьнікла ў напрыгоднасьці буржуазна-дэмакратычнай формы, як гарантыя проціў імперыялістаў, перайшошы ў складную частку Расеі, у вобласьць, накітат Уралу або Сібіры без Саўнаркму і Ц.В.К., між тым, як нацыянальныя рэспублікі, якія будуцца на зусім іншай базе, ня могуць быць скасаваны, а павінны мець свой Ц.В.К. і Саўнарком, свой нацыянальны грунт, пакуль існуюць іх наарадзішы нацыянальнасьці, пакуль існуе нацыяналізаваная мова, нацыянальная культура, быт, звычай і г. д. Вось дзеля чаго аб'яднаньне нацыянальных рэспублік у адну саюзную дзяржаву, ня можа закончыцца злучэньнем, зьліяньнем іх з Расеяй.

Ці скоро зьдзейсьніцца, па вашаму, злучэньне Сав. Рэспублік і якое яго паміжнароднае значэньне?

Я думаю, што гэта адбудзецца хутка. Зусім магчыма, што гэтае злучэньне створыцца адначасна з дзесятым зьездам Саветаў Р.С.Ф.С.Р. Што тычыцца паміжнароднага значэньня гэтага саюзу, дык яно бадай не патрабуе тлумачэньняў. Калі вайсковы саюз савецкіх рэспублік у перыяд грамадзянскай вайны даў нам магчымасьць адбіць вайсковае ўмяшчальства нашых ворагаў, а дыпламатычны саюз гэтых рэспублік у перыяд Гэню і Гаагі аблягчыў нам змаганьне з дыпламатычным націскам Антанты, дык аб'яднаньне савецкіх рэспублік у адну злучную дзяржаву, безварункова, створыць такую форму ўсестараннага вайскова-гаспадарчага супрацоўніцтва, якая, у корне аблягчышы гаспадарчыя (поспехі савецкіх рэспублік, пераробіць іх у цятадзь проціў капіталізму.

Савецкая улада на Далёкім Усходзе.

Тэлеграма У.Ц.В.К. т. Кабозеву.

МАСКВА, 18-11. Прэзыдыум У.Ц. В. К. паслаў васьмь якую тэлеграму старшыне Далёка-Усходняга Рэвалюцыйнага Камітэту т. Кабозеву: У. Ц. В. К. прымае да ведама пастанову народнага збору Д. У. Р. аб самароспуску і далучэньні да Савецкай Расеі. У. Ц. В. К. радысна выслушаў паведамленьне аб гэтым аднадушным жаданьні працоўных Далёкага Усходу Расеі, вызвалены

з пад ярма белавардзёўцаў. Абвешчаючы Д. У. Р., замест акупіраванай чужаземным войскам, неразлучнай часткай РСФСР, Прэзыдыум У.Ц.В.К. запэўвае арганізаваны на Далёкім Усходзе Рэвалюцыйны Камітэт, у складзе старшыні Кабозева і членаў: Янсена, Кубарэвіча, Карыёва, Мацьвеева, Постышава і Кубяка.

Што чуваць заганіцай.

У Польшчы.

«Свабоды» выбараў у Галіччыне.

ВАРШАВА, 17—11. Выбары ў Галіччыне праводзіліся масавымі рэпрэсіямі. Арыштавана болей 20000 чалавек. Палітычнымі, каралеўнымі атрадамі расстраляна шмат вараду. Арыштаваныя ня вызвалены да гэтага часу.

Паны спужаліся.

18 лістапада вызвалены пад залог 50.000 марак заарыштованы дэпутат Сойму Рыбакі. Невялікі лік залогу тлумачыцца перапаходам правіцельства перад абурэньнем рабочых масаў. Сэкрэтэр цэнтральнага выбарчага камітэту саюзу пралетарыята Дутлінгар вызвалены пад залог у 500.000 марак. Адначасна правіцельства зрабіла шмат новых арыштаў і вобшыкаў у

членаў і прыхільнікаў саюзу пралетарыята.

Ня прызналі.

Польскае правіцельства не прызнае сапраўднымі выбары ў Вальні, дзе ня выбран у сойм і сенат ні адзін палек.

Нарадоўцы предаюць.

Забастоўка тэкстыльшчыкаў у Лодзі сьвядзена наарадовай партыяй рабочай, якая паставіла прыняць умовы прадыржымаў. У Кракаве пачалася забастоўка друкаршчыкаў.

Зьвяржыныя ўчыні паноў.

Выявілася, што ноччу 30 кастрычніка польскія ўласці арганізавалі ў Львове пагром мейсцовага аддзяленьня саюзу пралетарыята. Шмат членаў саюзу зьяршчотавана. З зьяршчотаванымі абыходзіліся пазьяржынаму, білі прыкладамі да крыў.

У Нямецчыне.

Да ўрадавага крызісу.

ГАННОВЭР, 17-11. Буно прыняў у прапавіццю зьяжыць кабінэт і пачаў перагаворы з правадырамі партыі. Буно дамагаецца стварыць кабінэт, кіруючыся існуючым адносінамі партыйных сіл рэйхстагу.

У Італіі.

Першыя цьвяткі фашызму.

РЫМ, 17-11. Мусаліні заявіў, што, зьяўляючыся прыхільнікам агульнага галасаваньня, думае аднак, што кваліфікацыйная інтэлігенцыя павінна мець перавагу над нізкім насельннем. Кабеты не павінны мець права прымаць удзел у выбарах. Мусаліні ня прыняў прадастаўніка генэральнай фэдэрацыі працы Даратона, які прыйшоў дзеля высьсьненьня адносінаў фашызмага кабінэту да прафэсыянальнага руху.

Розныя весткі

Расейска-польскія адвочіны.

ВАРШАВА, 17—11. Газета «Кур'ер Параны» піша, што неперазумеьне з Абаленскім будзе лавідзіравана на гэтым тыдні. Паводлу газетных вестак, польскі прадастаўнік у Маскве Бноль мае вернуцца ў Маскву 21-га гэтага месца.

Гандаль з Швэцыяй.

ПЕЦЯРБУРГ, 18-11. У Пецярбург прыехалі прадастаўнікі швэцкай

прамысловасьці, якія купілі ад Наўгародскай губэрскай управы гандлю шмат лёну і пялькі. Першыя партыя ў 30 000 пудоў на гэтых днях адпраўляецца ў Сталгольм.

Султан уцёк.

НОРДХОЛЬД, 18-11. З Канстантынопаля наведваюць, што султан уцёк на брытанскім вайсковым судне ў Мальту. Султан заявіў, што ён не адмаўляецца ад прастола, а жадае толькі ўхіліцца ад апаскі.

* Т. Сталін зьяўляецца генэральным сэкратэрам У.Ц.В.К.П.

IV Кангоэс Камуніст. Інтэонацыяналу.

Даклад т. Бухарына.

МАСКВА, 18.11. На пасяджэньні Кангрэсу Камуністычнага Інтэонацыяналу 18-га лістапада т. Бухарын у дакладзе аб праграме Камуністычнага Інтэонацыяналу сказаў, што ў развіцці марксізму можна заснаваць тры фазы: першая, рэвалюцыйная марксізм Маркса і Энгельса, другая — ложны марксізм 2-га Інтэонацыяналу і трэцяя — бальшавізм. Другі Інтэонацыянал адмовіўся ад грунтоўнай ідэі марксізму, што дыктатура зьяўляецца пераходнай ступенню капіталізму к сацыялізму. Зараз тэорыя Каўцкага аліраецца на арыстакратычныя верхі пралетарыату, якія ня лічацца з іншымі часткамі яго. Другі Інтэонацыянал бачыць у буржуазнай і рэспубліцы вышэйшую форму ўлады. Для марксістаў і Другога Інтэонацыяналу Расейскага рэвалюцыя ня ёсьць рэвалюцыя. Па думцы Каўцкага гвалт зьяўляецца выключна зброяй реакцыі. Нават манархічны прафэсар Дэльсург заяўляе, што між ім і Каўцкім па гэтаму пытаньню няма разнагаласьця.

Новая праграма Камуністычнага Інтэонацыяналу падкрэсьлівае абвастравьне ў супрацьпачыньні капіталізму. Другі пункт ахвяраўства імпэрыялізму. Уперад капіталістычная канкурэцыя вядзецца эканамічнымі спосабамі, байкотамі, зьмяшчэньнем коштаў, асабліва барачьба вядзецца ваеннымі сродкамі самаі дзяржавы, якая зьяўляецца магучым трэстам. Камуністычны Інтэонацыянал павінен падкрэсьліць, што сацыялізм можа высвободзіць толькі пры ўмовах дыктатуры пралетарыату.

МАСКВА, 18—11. На пасяджэньні кангрэсу Камітэру ад 18 дэлегат Нямеччыны Тальгэймэр высту-

піў у дакладам у пытаньні аб праграме. Дэлегат выказаўся аб поўным развале другога інтэонацыяналу. Каўцкі апусьціўся да ўзроўня Барштэйна і заяўляе, што імпэрыялізм ёсьць пераходзячае зьявішча ў гісторыі капіталізму, і лічыць магчымым мірны шлях яго развіцця пры адмаўленьні імпэрыялістаў ад узброеньня. Люксембург даказала, што імпэрыялізм ня можа быць заменены мірным капіталізмам. Азіяны сродак вызваліць чалавецтва ад імпэрыялізму — гэта сацыялізм.

Тальгэймэр не згаджаецца з Бухарыным у тым, што частковыя вымаганьні не павінны быць уключаны ў праграму. Пераходны перыяд да надыходу рэвалюцыі вельмі важны. Уключэньне ў праграму частковых вымаганьняў прыняцова можа быць дапушчана, толькі неабходна іх тэарэтычнае высвятленьне. Трэба выказаць прыняцовыя развагі ў справе кантроля над выпайваньнем налагавай палітыкі і інш.

Дакладчык у пытаньні аб праграме дэлегат Баўгарыі Кабачыёу выказаўся за апрацоўку праграмы максімум, якая правіла-бы рэзкую грань з прыняцовымі частковымі вымаганьнямі. Крызіс капіталізму настолькі глыбокі, што трэба заўсёды трымацца праграмы максімум.

Праграма Р.Б.П. добры грунт для апрацоўкі праграмы Камітэру. Яе трэба толькі ўрагуліраваць паводлуг умоваў розных краёў.

Крызіс у Нямеччыне.

Да апошніх часоў Нямеччынаю кіраваў урад Вірта, складзены з сацыял-дэмакратуў, буржуазных дэмакратуў і цэнтру. Гэта быў дробна-буржуазны ўрад, які шчыра служыў капіталістам і змагаўся з рабочымі. Сярод нямецкіх капіталістаў за апошнія часы асабліва высунаўся вядомы ўжо ўсім Гуго Стынгэс, «некаранаваны кароль Нямеччыны», які мае моцныя ўплывы як на эканамічнае, так і на палітычнае жыцьцё Нямеччыны. Асабліва моцна ўплывы Стынгэса чуюцца ў так званай «нямецкай народнай партыі», якая пад час называецца проста «партыя Стынгэса».

Гэтая «народная партыя» ня мае нічога супольнага з народнымі масамі, а зьяўляецца партыяй буйнай буржуазіі. «Народная» партыя ў склад ураду не ўваходзіла, бо шэйдзіманавым знаходзілі няпростаўным так яўна блікавацца з буйнай буржуазіяй і былі проціў пашырэння кааліцы ўправа, проціў дапушчэньня «народнай» партыі ў склад ураду. У адплату за гэта «народная» партыя разам з іншымі правымі партыямі вяла барацьбу проціў ураду.

Урад Вірта падаўся ў адстаўку, але пробы скласьці новы ўрад не далі спукну. Прычына няўдачы ў тым, што эсдакі ўсё яшчэ знаходзяць няўдобным для сябе яўнае супрацоўніцтва з такімі акуламі капіталізму, як Стынгэс. Спроба скласьці новы кабінэт, зробленая па даручэньню прэзыдэнта, Эбэрта, дырэктарам Гамбургска-Амэрыканскай параходнай лініі Куно не удалася, бо пры ўсёй лухуксыі яго да кампрамісаў яму не удалося пагадзіць «народную» партыю і партыю эсдакаў. Эсдакі проціў шырокай кааліцыі, а «Народная» партыя адмаўляецца падтрымліваць урад, складзены без яе ўдзелу.

Нямеччына стаіць напярэдадні і новых, важных падзей. Калі згода паміж эсдакамі і «народнай» партыяй ня будзе дасягнута, то магчыма альбо ўтварэньне чыста буржуазнага ўраду, альбо рабочага ўраду, альбо ў краіне можа паляцца голад і ўладу можа захапіць Антантэ.

Кожная з гэтых магчымасьцяў зьявіцца далейшым крокам да рэвалюцыянізаваньня Нямеччыны.

М. Р.

Арышты пралетарскіх дэпутатаў у Польшчы.

Польская буржуазія і сацыял-прадаўцы з П.П.С. думалі, што арышты працаўнікоў «Саюзу пралетарыату гораду і вёскі» перашкоджаць яму правяць сваіх дэпутатаў у Сейм. У некаторых выбарных акругах былі арыштованы ўсе сябры выбарных камітэтаў Саюзу, так што падаваць выбарныя спіскі прышлося з турмы, прыходзячы пад канвоем у выбарны камісіі. Здавалася, што тэрор і дэзарганізацыя, унесены ў рады пралетарыату, ішоўнага за Саюзам, перашкоджаць яму правяць сваіх дэпутатаў да Сейму. Аднак, выйшла іначай, і нават у самой Варшаве, сэрцы бел-польскай Польшчы сьпісак Саюзу пралетарыату сабраў калі 28.000 галасоў. Усе буржуазныя газеты падзілі велькі шум і крык аб небяспецы для дзяржавы ад прысутнасьці ў выбарным целе стаіцы 28.000 камуністаў.

Былі зараз-жа ўчынены патрө-

ныя крокі. Польская буржуазія пайшла на пратэстантацыйны абвінавачваньні няўгодных ёй дэпутатаў па 129 артыкулу царскага кодэксу, які ўсё яшчэ мае сілу ў Польскай рэспубліцы. Польская буржуазія хоча паўтарыць гісторыю з тав. Домбаледам, якая пабыла яго славай і зрабіла імя польскай буржуазіі неважным для пралетарыату ўсіх краёў і народаў. Ужо пару дзён таму назад атрыманы весткі аб арышце пралетарскага дэпутата ад дэмбруўскіх рабочых тав. Сьціпапа Рыбацкага. Нават газета пэпэсаўцаў «Работнік» лічыць гэты арышт «актам грубага і наўрад ці дасягаючага мэты самавольства». Таксама арыштован сэкратар Саюзу пралетарыату — т. Я. Дуглінгэр, якога вінавацяць... у пашырэньні перадвыбарных адоваў і пьскатаў.

Цікава адзначыць адказ дзяржаўнай выбарнай камісіі на скаргу прадстаўніка Саюзу. Камісія пры-

наза, што разгляд гэтага пытаньня не належыць да яе кампэтэнцыі, бо яно належыць «да адпаведных судовых інстанцыяў». Другімі славамі, дзяржаўная выбарная камісія хацела зрабіць так, як калісьці зрабіла сеймавая камісія ў справе тав. Домбала: калі прокуратура арыштуе камуніста сябра Сейму, то няхай сабе; наша хата з краю.

Аднак, польскі пралетарыат не астаўся бязудзейным сьведкаю ў такой важнай справе, як арышты яго лепшых прадстаўнікоў і правадыроў. Польскі ўрад, баячыся выкаваць непарадкі сярод рабочых, вымушан быў выпусьціць арыштованых за грашовы заклад. Гэта паказвае, што класова-сьвядомыя польскія рабочыя зьяўляюцца ўжо такою сілаю, што польскі ўрад проці свае волі і жаданьня змушан лічыцца з імі. Будзем спадзявацца, што гэтая сіла ў будучыне яшчэ павялічыцца.

Н-скі.

Дабрабыт дзяцей. Сход працаўнікоў дзіцячых дамоў у Менску.

19-га лістапада ў клубе Розы Люксембург сабраліся ўсе працаўнікі дзіцячых дамоў абгаварыць патрэбы дамоў і дзяцей у сучасны крытычны момант.

Сход, як відаць было па настрою сабраўшыхся, галоўным чынам, клапаціўся аб тым, каб даць нешта канкрэтнае з тых вялікіх патрэб, якія паўсталі з надыходам зімы. Мае ён яшчэ і той сэнс, што зьяўляецца арганізацыйным сходам для налажэньня педагагічнай працы сярод дзяцей гэтых устаноў.

Першым, што асабліва адзначылася, сход паказаў прыняць гараж ўдзел у арганізацыі агульнай дапамогі дзіцячым установам. Уначарговым парадкам выдзелена была дэлегацыя на нараду пры ЦВК для выдзельленьня найбольш вострых патрэб дзіцячых дамоў. Калі дэлегацыя зьвярнулася і вылажыла тое ўражаньне, якое зрабіла на яе нарада прынятымі мерамі скараьшай дапамогі дзіцячым дамам, асыгнаваньнем належных сум на гэтую справу, дык сход застаўся задаволеным і абраў камісію для дапамогі хаця-бы тэхнічна ў працы па палепшаньню дабрабыту дзяцей.

У сваіх пастановах сход ухваліў гэтыя рэзалюцыі. У харчаваньні дзяцей патрэбна задаволіць поўнай нормай, зацьверджанай НКК і Наркмадздравам. Пятрывацца для дзяцей харчы, якія пачалі атрымоўвацца ў апошнія часы, пажадана змяніць, як, напрыклад, гарох, псонеа масла, зойб і вантробы. Дзеці слабасільныя і хворыя патрабуюць дэтычнага харчаваньня. Выпадак выдачы павялічанага харчаваньня хворым яшчэ ня было. Патаму дзецям слабейшым і ў дамох вільні прадаць дзяцей сухотных, аб выдзяленьні якіх у асобны дом клопаюцца і Горэдраў і АНА. Патрэбнасьць у пасьпелай напальнай блізьне, у абутку і пэўнай адзежы такія вялікая, што хутка дапамагчы вельмі трудна. Але сход выступае неабходным дадаць ложкаў, сьпянікоў, каб хапіла на кожнае дзіця. У гэтым напрамку ўжо атрыманы весткі, што ўсім дзецям робіцца ложка жалезныя. У абсталяваньні дзіцячых дамоў не дастае патрэбнай дзіцячай мэблі. Сход жадае перш за ўсё абнавіць гэтую мэблю і даць па аднаму комплекту пасуды. З апалам становішча павіна палепшыцца да таго, каб у дамох меўся запас халя на адзін месяц, як, напр., ёсьць чамусь у дзіцячых садох, дзе дзеці ня жывуць, а толькі харчуюцца. Калі ў намяшканьнях будзе дзіла, дык іншыя недастачы ня будуць так адчувацца.

Ва ўсіх падвільных пытаньнях сход выявіў як сваю шчырасьць да працы, так і добрыя практычныя думкі і спадзяецца што ўстановы пры задаволенні дзіцячых дамоў прымуць пад увагу яго жаданьні. Пасьмізму ў працы дзіцячых дамоў здаецца, на далейшы час не павіна быць, бо калі палепшаньне дабрабыту дзяцей стала справай дзяржаўнай, дык справа напэўна будзе дэдавацца да канца.

Х.

Бюльлетэнь № 111 і 112 Менскай Мэтэаролёгічнай Станцы Галоўнай Фізычнай Обсэрваторыі пры Менскай Дасьледчай Балотнай Станцы. За 18, 19 і 20 лістапада 1922 году.

СТРУМЭНТ.	18 і 19 лістапада.			19 і 20 лістапада.		
	1 гадзіна дню.	9 гадз. вечара.	7 гадз. раніцы.	1 гадзіна дню.	9 гадзін вечара.	7 гадзін раніцы.
Баромэтр	726,3 мм	726,2 мм	727,6 мм	729,4 мм	732,2 мм	733,7 мм
Тэрмомэтр	1,2°	0,4°	-0,2°	-1,2°	-2,6°	-3,5°
Максымальны тэрмомэтр.	2,4°	1,4°	1,1°	1,6°	-1,1°	-2,0°
Мінімальны тэрмомэтр.	0,4°	0,0°	-1,1°	-1,5°	-4,0°	-4,0°
Вільгаць параўнаўчая	96%	96%	92%	84%	87%	89%
Асольні у міліметрах	—	—	0,8	—	—	—
Грунтавы тэрмомэтр на глыбіні 0,8 мэтра.	2,8°	2,8°	2,8°	2,6°	2,6°	2,6°

3 жыцьця мэдф.ку.

Самым актуальным пытаньнем зьяўляецца цяпер справа прадметных камісіі. Згодна новаму ўнівэрсытэцкаму ўставу, на мэдфаку павінны быць дзьве камісіі: адна — натуралістычная, абыймаючая навуковыя дыстыпліны першых двух курсаў, і другая — мэдыцынская, абыймаючая навукі старэйшых курсаў з анатоміяй. Гэтыя камісіі вядуць усім акадэмічным жыцьцём факультэту (запрашэньне прафэсараў, пастаноўка навучаньня і т. д.). Згодна ўставу, камісія складаецца з усіх навуковых працаўнікоў адпаведных катэдраў і павялічана адносна іх ліку прадстаўнікоў студэнтства. У мэдыцынскую прадметную камісію выбрана 7 студэнтаў 3-га курсу і 3 студэнты ад першых двух. Дзеля таго, што некаторыя студэнты маюць вызданыя «хвасты» за 1—2 курс, акадэмічная студэнтка сьвэця 17 лістапада пастанавіла: аднаго студ. 3-га

курсу ўвясці ў натуралістычную камісію, а ўзамен — аднаго студ. першых курсаў — у склад мэдыцынскай камісіі.

Вечарам 17 лістапада адбылося першае пасяджэньне мэдыцынскай прадметнай камісіі. Выбраны сталы прэзыдыум складае: праф. С. Мелкіх, д-ра Пэральмана і ад студэнтаў — старшыня акад. сэкцыі т. Данцыг. Апрача разьмеркаваньня лекцыяў была абгаворана справа бібліятэкі. Беларуска-Дзяржаўная і Унівэрсытэцкая бібліятэка мае цяпер значны лік добрых кніжак па гуманітарных навуках, але зусім мала па натуралістычных і мэдыцынскіх. Пастаноўлена выбраць у бібліятэчную ўнівэрсытэцкую камісію дэкана факультэту праф. Сакалоўскага і прасіць, каб была зьвернэна належная ўвага на палепшэньне бібліятэкі кніжкамі па мэдыцынскіх навуках.

Р. П.

Весткі з месц.

Пячуранцы за асьвету.

Вельмі бедная вёска Пячураны, Слуцкага павету, узяла школу на свабоднае ўтрыманьне, ня глядзячы на сваю беднасьць. Як жа бяз школы — кануць пячуранцы, — нашы ж дзеці бяз школы прапалі; мы зусім стараліся вучыць сваіх дзяцей, траба «жывуць пячуранцы ў маленькіх хатках, абмазаных у большасці глінаю, без падлог. Такая самая хатка й на школу. Навеліш добра ў печы — чадна бясконца, не напаліш — холадна, хоць ваўкоў ганяй. Але дзеля таго, што дзеці дома жывуць яшчэ ў горшых варунках, як у школе, адчынены апошняй дазволена пакуль што. А далей — пячуранцы, прасіць даць будынак з разьдзеленага маьнтку, перавезьці яго к сабе і паставіць на школу. У рэзных сьвятках, лапцях, ядчы бадай адну бульбу, пячуранцы за асьвету. Гонар ім перад вольнічай шляхтай, якая, няма ведама каго і чаго чакаючы, ня хоча падтрымоўваць школы.

Г. П.

Ваўка ў лес цягне.

Вёска Рымашы на Слуцкім ляжыць пры самай граніцы з Польшчай і складаецца больш, чым з 120 двараў ня вельмі бедных. Тут стаіць рота пагранічнай стражы. У мінулым годзе было каля пяціх спэцтакляў, куды старыя рымашоўцы як маглі ня пушчалі малодшых ня толькі мець удзел, але і глядзець. Зразумела, з іх жаданьнем ня лічыліся. Сярод сіла ёсьць ротная хата-чыталня, якая вядзе інтэнсіўную працу сярод моладзі і чырвонаармейцаў. Дзяцей школьнага ўзросту, вядучы тых што з акружных хутораў, будзе больш 200, але старыя рымашоўцы адмаўляюцца падтрымоўваць школу. Сьвядома моладзь вядзе і тут упартаю барацьбу за ўзьяцьце школы на свой кошт. Каб вецькі, што к граніцы, засялен каталіцкай шляхтай, якую, як ваўка ў лес, цягне быць заганіцай і якая арываў ўсялякую дапамогу школе, дзецям, галадуеючым.

Я. З.

Па Менску.

Прывітаньне Ц.Б.К.П.В.

У гадавіну свайго існаваньня Беларуска-Драматычная Студыя іскрава падкрэсьлівае, што толькі Акцябрская Рэвалюцыя дала поўнае вызваленьне беларускай культуры, дала магчымасьць у Чырвонай Маскве закласьці пачатак пралетарскаму тэатру Беларусі. Вітаючы Ц. В. Камуністычнай Партыі Беларусі, як рэвалюцыйны штаб, які кіруе сялянска-рабочымі масамі Беларусі, мы пэўны, што толькі праз Маскву, як усясьветны штаб рэвалюцыі, наша Студыя пачае пралетарскае мастацтва.

15—X1 22 г. Агульны сход.

За прадажу самагонкі.

У апошні час Менскай Гарадской Міліцыяй адпраўлены ў дон прыму-

прадажу самагонкі Н. Вабікі, Е. Вабіцка, А. Андрычкі і Э. Харэвіч. Справа аб іх перададзена ў Народны Суд. Адначасна грамадзяне прычываюцца да адпаведнасьці па 140-ым артыкуле ўгадоўнага кодэксу, які карае прымусовай працы да 1-го году з канфіскацыяй маёмасьці.

Дапамога беспрацоўным.

Дапамогай ад Біржы Працы карыстаецца выш 600 чалавек беспрацоўных. З іх большая частка кваліфікаваныя рабочыя. Дапамога вядзецца бадай выключна харчамі і у нязначкай частцы грашыма.

Адпраўка немцаў-калёністаў.

На гэтых дзён у Менску адпраўляецца ў Нямеччыну і Амэрыку каля 1.000 чалавек немцаў-калёністаў.